

ACTA DE LA REUNIÓ DEL GRUP IMPULSOR DEL PROCÉS PARTICIPATIU PER AL TEATRE ARNAU

Centre Cultural Albareda
23 de febrer 2017 – 18.30h

Assistents:

Ajuntament de Barcelona:

Laia Forné, Direcció de Democràcia Activa i Descentralització de la Regidoria de Participació i Districtes; Valentí Oviedo, Gerent de l'ICUB; Carles Sala de l'ICUB.

Entitats i col·lectius:

Enric March, plataforma Salvem l'Arnau

Jordi Rameu, Coordinadora d'entitats del Poble Sec

Javier Velasco, Gegants del Poble Sec

Carina Lopez, SOS Monuments

Jordi Adell i Ignacio López, ETSAB Escola Arquitectura

Joan Tarrida, Fem Sant Antoni

Javier Rodrigo, Neus Molia, Borja Lozano i Andrés Martínez, Recuperem l'Arnau

Laia Ricart, Roger Vidal, Col·lectiu de Companyies Independents de Teatre de Catalunya

Juan Pedro Diotaiuti, Fundació Tot Raval

Julio Álvarez, Teatre Tantarantana

Lídia García, Cotxeres Borrell

Antoni Ramón, Observatori d'espais escènics

Sílvia Capell, APCC

Resum de la sessió:

Per obrir la sessió, la Laia Forné, de la Direcció de Democràcia Activa i Descentralització de la Regidoria de Participació i Districtes, contextualitza la sessió. Comenta que aquesta reunió és el tancament d'aquesta primera fase del procés participatiu, en què s'ha definit el futur del teatre Arnau en quant a usos i activitats que s'hi volen destinar. Per tant, el fruit d'aquesta primera fase ha sigut el projecte comunitari, que encara continua construint-se, i el programa funcional de l'Arnau.

D'aquesta manera, durant la sessió es presentarà i es donarà per tancat el pla funcional, que recull com traduir tot aquest projecte cultural que s'ha definit per a l'Arnau dins de l'edifici. No obstant, es deixaran uns dies de retorn per aquest projecte funcional, en el que es podrà també organitzar alguna reunió amb aquells col·lectius interessats en fer les seves esmenes i aportacions.

A partir d'aquest moment, s'iniciarà l'etapa de l'Arnau itinerant, que s'anirà treballant en grups de treball en els que s'anirà definint com es vol i com ha de ser aquest Arnau itinerant.

Des de la sessió passada fins aquesta, la Fundació Ferrer i Guàrdia ha estat treballant i desenvolupant la proposta del projecte cultural de l'anterior sessió, i s'han anat veient amb diferents actors que van manifestar més interès i/o disconformitat amb el projecte. Aquests actors, concretament, són: Recuperem l'Arnau, el Col·lectiu de Companyies i Fem Sant Antoni.

D'aquesta manera, s'han incorporat totes les aportacions i, alhora, s'ha recuperat un projecte inicial que es tenia i era massa llarg, i s'ha incorporat part d'aquest treball ja fet, junt amb les aportacions de la darrera sessió i de les entrevistes.

Remarca que aquest projecte és un projecte en construcció i, per tant, s'ha de seguir fabricant. No obstant, és important perquè és la base de l'Arnau i aquest haurà de respondre a l'esperit d'aquest projecte. És important, per tant, que sigui de consens i poder-lo tancar i consolidar.

Paral·lelament, l'equip del Toni Ramon (Observatori d'Espais Escènics) ha estat desenvolupant l'estudi de memòria, que es lliurarà en breus al Grup Impulsor, un cop el validi l'Àrea de Patrimoni, que és qui l'ha encarregat.

Així mateix, l'Ajuntament s'ha anat reunint amb BIMSA per tal d'iniciar el concurs públic que, com s'ha dit en altres sessions, serà un concurs a doble volta (crida de l'equip, primera selecció d'uns 5 concursants, desenvolupament de la proposta del projecte arquitectònic, i selecció final de l'adjudicatari). Alhora, en aquest procés també està previst que hi hagi una comissió de seguiment, que seria part d'aquest grup impulsor, per a què vagi reconduint i mantenint un diàleg amb els propis equips que han de pensar el projecte.

Per tant, l'objectiu de la sessió d'avui és explicar aquesta primera proposta de Pla Funcional. Posteriorment, es deixaran uns dies per a fer el feedback i, després, es farà el pas següent per iniciar el concurs.

El Joan Tarrida, de Fem Sant Antoni, felicita la feina feta fins el moment. Considera que ha sigut un procés molt positiu. Per part seva, proposa que aquells que ho desitgin, puguin fer un seguiment de tota la part de les obres, més enllà del concurs. Addicionalment, pregunta de quina manera es determinarà qui forma part de la comissió de seguiment del concurs i assenyala la importància de separar la comissió de seguiment del concurs de la del procés, per a què no tothom hagi de fer seguiment de tot.

La Laia Forné respon que la idea seria sortir de la sessió d'avui amb una proposta de data (de dues o tres setmanes) per a la primera sessió de l'Arnau Itinerant, on es convocarà a tothom per a què assisteixi qui vulgui.

A continuació, l'Oriol Martori presenta el Pla Funcional. Explica que un programa funcional consisteix en unes intencions en relació als usos i a l'ocupació que podrà haver dins de l'edifici. D'aquesta manera, s'han d'acomodar els usos a les característiques de l'espai existent i, en aquest cas, s'ha de vincular la construcció d'aquest teatre de barraca als usos que se li donaran.

Explica els criteris que han definit aquests usos que hi haurà dins, que han sortit del procés participatiu d'aquests últims mesos. Els usos estaran vinculats a l'àrea de memòria, l'àrea de comunitat i territori i l'àrea d'arts escèniques, i es veurà també com es relacionen aquests usos uns amb els altres. Assenyalat que el document no es tracta d'un document tancat, sinó que es poden fer les aportacions i els comentaris que es creguin oportuns.

Seguidament, explica els condicionants i en què s'han basat a l'hora de repartir els usos en aquest espai:

- Allò que es pugui preservar es preserva
- Allò que s'hagi de restaurar, es restaura
- Allò que s'hagi de substituir, es substitueix però es fa una reproducció, com si es tractés d'una restauració

Per tant, consisteix en una degradació que va des de la preservació fins, com a últim recurs, la intervenció.

Així, els elements a preservar són:

- La façana, a través de la seva forma: amb l'informe de patrimoni s'ha fet un seguiment molt estricte de com ha sigut aquesta façana al llarg dels anys.
- La ferradura o composició de la sala en relació al escenari/platea. Figura de teatre a la italiana que li dona aquesta forma tan característica al teatre. La conservació d'aquesta estructura és un altre element imprescindible. L'estructura amb ferradura sempre hi ha estat, però la disposició de les plantes ha anat variant.
A l'informe de patrimoni valoren l'original de 1903, per una banda, degut a la seva originalitat com a teatre de barraca des de punt de vista històric. En segon lloc, des del punt de vista contemporani, aquest tipus de teatre apropava al públic a l'espectacle. Des del punt de vista constructiu, això "descarrega" l'edifici perquè li treu tot un pis de llotges que s'havia afegit posteriorment. Finalment, des del punt de vista normatiu, va millor perquè l'alçada del pis de llotges no compleix la normativa. Per tant, des de l'informe de patrimoni es decanten per aquesta disposició, però al concurs els arquitectes poden pensar una altra forma.
- L'embocadura i la disposició de l'escenari, ja que aquesta embocadura sempre ha estat la mateixa.

Per tant, aquests tres elements són fixes i condicionen el pla funcional i l'edifici en si mateix.

Finalment, defineix i explica els tres programes funcionals – àrea memòria, àrea comunitat i territori i àrea arts escèniques – i els espais comuns, així com les relacions que s'han d'originar entre els diferents espais i funcions.

El Júlio Álvarez, del Teatre Tantarantana, comenta que la boca ocupa un espai molt gran i, al ser un espai multifuncional, això s'hauria de pensar bé. Comenta l'exemple del Molino, on es va preservar l'embocadura i, actualment, l'espai d'escenari restant és molt petit. Per tant, assenyalat que s'ha de

pensar, des del punt de vista pràctic, en un espai que tindrà molts usos i on es volen presentar moltes coses. Tot i que la platea sigui plana, si s'ocupa part de la platea per a presentar funcions, alhora s'està reduint també l'aforament de l'espai. Per tant, opina que l'embocadura no hauria de ser un condicionant.

L'Oriol Martori comenta que, tal i com s'ha anat acordant al procés participatiu, en el cas de l'Arnau, això sí és un condicionant. Es tracta d'un element a preservar perquè marca el caràcter de l'Arnau i, per tant, el condiciona.

El Toni Ramon comenta que els artistes hauran de veure com s'utilitza aquest espai original, que si bé es cert que els limitarà, també els donarà avantatges. A més, remarca que també s'ha d'aprofitar la platea recta.

La Laia Ricart, del Col·lectiu de Companyies independents, afegeix que, a part de que l'embocadura sigui una cosa pactada o no, potser seria més ric saber amb quins materials i com serà la part posterior de l'escenari, i després veure què passa. Si només és l'embocadura (un mur com una pantalla) i es pot utilitzar la part del darrera i del davant, es perden pocs mestres. Per tant, si la infraestructura està per il·luminar tot des de totes bandes, podria funcionar.

El Júlio Álvarez insisteix que, a nivell de visibilitat, aquest element condiciona molt.

El Toni Ramón respon que, donada la geometria de l'Arnau, si aquesta embocadura no hi fos, tampoc es guanyaria gaire, donades les dimensions de l'espai. Si es treies l'embocadura, apareixeria la mateixa problemàtica amb les espatlles. Per tant, l'escenari i l'edifici estan molt condicionats però no només per l'embocadura en si mateixa. Assenyala, també, que l'embocadura és un vestigi que pot ser utilitzat de moltes maneres i, a l'hora de la veritat, no creu que sigui un gran condicionant artístic.

Els professors de l'UPC comenten que han estat treballant amb un programa funcional del Ministeri i, moltes de les coses que es comenten aquí, ells ja se les han anat trobat. Per exemple, opinen que hi ha problemes amb les visuals que provoquen les ferradures (que no permeten que tothom vegi de la mateixa manera). A més, hi ha un altre tema seriós: si es vol fer un terra pla a tota la planta baixa, això els obligarà a parlar del tema de soterranis i, donat que a sota és probable que hi hagi restes de muralles, això és també un tema delicat.

El Toni Ramon remarca que, l'explicat a la presentació, és un exercici intern per a veure si el que se li demana a l'Arnau, aquest ho pot suportar. El document definitiu del pla funcional no explicarà la distribució dels espais (plànols exposats). Per tant, només és un exercici teòric de que funcioni i de veure si els metres quadrats poden arribar a quadrar dins de l'espai. Al Pla Funcional s'especificaran les dimensions i les funcions, però determinar on estan les diferents funcions i espais, serà la feina dels arquitectes.

Adicionalment, s'assenyala que es poden fer propostes sobre aquests metres quadrats, així com proposar àrees "fusionables".

El Javier Rodrigo, de Recuperem l'Arnau, comenta la possibilitat de que la cuina i el magatzem siguin el mateix espai, amb una cuina americana. Per tant, als arquitectes, quan se'ls digui els metres de magatzem, se'ls podria especificar que, potencialment, aquest espai pot tenir una altre funció i és "fusionable".

L'Enric Marc assenyala que aquí poden haver altres espais amb aquesta multifuncionalitat. Com a exemple, comenta que un podria ser la pròpia muralla de sota. Depenent de com estigui articulada aquesta muralla, es podria convertir en un espai útil, com és el cas del mercat de Sant Antoni. El mateix amb els espais de memòria, o el vestíbul, que poden acollir altres funcions paral·leles.

La Laia Forné comenta que el criteri de polivalència que s'està comentant, és transversal a tot el concurs. Aquí el que s'està marcant són uns mínims usos. En funció de l'espai de l'Arnau i dels elements de memòria a preservar, s'ha de veure com tenen cabuda aquests mínims dins de l'edifici. Després, el concurs d'arquitectes consisteix en que aquests siguin creatius. Per tant, tot això s'ha de traspasar a un plec que marcarà molt quins són els elements que s'han de potenciar.

El Joan Tarrida proposa que, qui estigui fent el projecte, mantingui contacte amb el Grup Impulsor o Grup de seguiment que es creï explícitament per a aquesta tasca. Per tant, que no s'esperí a que estigui tot fet, sinó que es pugui interlocutar i fer alguna sessió amb els equips.

La Laia Forné comenta que sí, però que s'haurà de ser curiosos, ja que si es fa una sessió així, s'haurà d'assegurar la concurrència de tots a la reunió.

Per tant, es donaran uns dies per a fer esmenes i retorn al Pla Funcional un cop s'envii el document al Grup Impulsor. El document explica extensament cadascuna de les característiques de cada sala. Per tant, és interessant que es faci retorn de tot això, i no de la disposició dels espais, que serà quelcom que decidiran els concursants. Es proposa fer un retorn en 10 dies aproximadament i, si cal, fer una sessió específica o reunió sobre el tema.

La Laia Forné també comenta que l'Oriol Martori col·laborarà amb BIMSA en la redacció dels plecs i, per tant, això ajuda a garantir la continuïtat, donat que ell ha seguit el transcurs del procés participatiu. A més, es podran anar afegint matisos, ja que es compta amb aquest marge de temps. La idea, doncs, és elaborar els plecs al març, per sortir a l'abril amb el concurs.

Els professors de l'UPC esmenen que tenen una sessió amb treballs del curs el dia 8 de març i, tot això que estan explicant els seria extremadament útil. Convida a assistir a aquells que els sigui possible, ja que seria un gran valor afegir per als estudiants. La sessió és dimecres 8 de març a les 10.30h.

La Laia Forné explica breument com serà el concurs. Es tractarà, com ja s'ha dit, d'un concurs a doble volta, seleccionant 5 equips a la primera. Es farà una comissió de seguiment participativa (no tècnica) que pugui interactuar amb aquests equips i anar fent un seguiment de tot. Addicionalment, hi haurà un comitè de valoració dels projectes (tècnics, l'han de compondre persones del rang). Aquí, amb BIMSA s'ha parlat la possibilitat d'incorporar algú que el grup impulsor delegui (1 o 2 persones). Aquestes persones no cal que siguin estrictament arquitectes, però sí que han de ser experts d'allò que proposa el projecte, ja que han de tenir elements de valoració. Per tant, s'hauria de decidir com es farà l'elecció d'aquests individus.

L'Andrés Martínez, de Recuperem l'Arnau, pregunta si es tracta d'un concurs d'idees o d'un concurs directe. El Toni Ramón respon que està a cavall entre un avantprojecte i un bàsic. No obstant, a la primera volta només es demana currículum, sense projecte, ja que fer idees és molt fàcil i molt difícil alhora. La idea, per tant, és triar un ventall diferent d'equips a partir d'uns currículums i, a partir de 5 equips pagats, que desenvolupin un avantprojecte-projecte bàsic. Es tracta d'un concurs com el de la Becket.

L'Andrés comenta que, en aquest cas, s'haurà d'anar molt amb compte a l'hora de definir els criteris per a la selecció dels equips (a la primera volta).

Es respon que sí, que a les bases del concurs s'han de definir tot un conjunt de criteris. A més, a la primera selecció d'equips, ja podria haver algú del Grup Impulsor al jurat. Es menciona també que, donat que hi ha tres àrees diferents, estaria bé que hi hagués tres persones diferents al tribunal.

La Laia Forné respon que es farà proposta i es parlarà amb BIMSA. Quan se sàpiga quelcom, es farà retorn al Grup Impulsor.

El Javier Rodrigo comenta que s'haurà de discutir i parlar sobre quins són els valors per a seleccionar l'equip i com. Addicionalment, proposa que les dues o tres persones delegades pel grup impulsor que formin part de la taula, també haurien de cobrar, al igual que la resta de membres del jurat. Per tant, a l'última fase del concurs, aquesta persona ha d'estar retribuïda, per tal d'alliberar un temps per a què aquestes persones es puguin dedicar a això i, així, agilitzar el procés.

La Laia Forné respon que aquesta qüestió es mirarà i es parlarà. El tema queda anotat i es donarà una resposta a la demanda. Addicionalment, també es farà proposta de que hi hagi un representant per àrea. A més, informa de que qui entri en aquest espai (sessió dels plecs i seguiment d'aquests), no podrà presentar una proposta de projecte arquitectònic, ni tampoc cap persona amb relació de consanguinitat amb aquest.

El Joan Tarrida proposa crear dos grups separats, una comissió de seguiment pel que fa al concurs, on es triïn les tres persones que han d'anar al jurat i es faci un seguiment dels plecs i del concurs, i una altra comissió per anar treballant l'Arnau Itinerant.

La Laia Forné, per acabar la sessió, comenta que s'entoma la proposta i l'esperit de tot l'esmentat a la sessió, i es veurà què es pot fer i què no en termes legals. Es veurà també de quina manera es pot fer el retorn en aquest espai, però fins que no disposin de més informació legal, no poden confirmar què és possible i què no.

Per tant, un cop s'envii el funcional, el Grup Impulsor disposarà d'uns 10 dies per a mirar-se'l i fer el retorn corresponent. Es farà, si és necessari, una reunió amb aquelles companyies i entitats interessades en fer esmenes. No obstant, es disposa també del mes de març per anar acabant i definint el funcional amb l'elaboració dels plecs. S'haurà de veure també com acompanya el Grup impulsor el tema de la redacció dels plecs, i veure si és possible formar un grup de treball per aquesta tasca, així com determinar com es farà el retorn a l'espai i els possibles assessoraments.

Per últim, informa que d'aquí dues o tres setmanes es convocarà una primera reunió per començar a parlar de l'Arnau Itinerant.

Resum d'acords:

- Aquesta reunió és el tancament d'aquesta primera fase del procés participatiu, en què s'ha definit el futur del teatre Arnau en quant a usos i activitats que s'hi volen destinar.
- El fruit d'aquesta primera fase ha sigut el projecte comunitari, que encara continua construint-se, i el programa funcional de l'Arnau.
- A partir d'aquest moment, s'iniciarà l'etapa de l'Arnau itinerant, que s'anirà treballant en grups de treball en els que s'anirà definint com es vol i com ha de ser aquest Arnau itinerant.
- Un cop s'envii el pla funcional, el Grup Impulsor disposarà d'uns 10 dies per a mirar-se'l i fer el retorn corresponent. Es farà, si és necessari, una reunió amb aquelles companyies i entitats interessades en fer esmenes.
- De cara al concurs, es farà una comissió de seguiment participativa (no tècnica) que pugui interactuar amb aquests equips i anar fent un seguiment de tot. Addicionalment, hi haurà un comitè de valoració dels projectes (tècnics, l'han de compondre persones del rang). A més, amb BIMSA s'ha parlat la possibilitat d'incorporar algú que el grup impulsor delegui (2 o 3 persones expertes d'allò que proposa el projecte).
- S'entoma la proposta i l'esperit de tot l'esmentat a la sessió, i es veurà què es pot fer i què no en termes legals.